

Π Α Λ Η Ε Σ Α Ν Α Μ Ν Η Σ Ε Ι Σ

Ραδιοφωνική έκπομπή δια τήν : 2 αν
Λεωφόρου 1973, ημέραν Κ Υ Ρ Ι Α -
Κ Η Ν καί ὥραν : 20.05 - 20.035.

Τήν έκπομπήν παρουσιάζουν ὁ ΚΩΣΤΑΣ
ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ καί ὁ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥ-
ΚΑΚΗΣ. Τραγουδοῦ ἡ ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στήν τελευταία μας συνάντησι, ἀγαπητέ μου Γιάγιο, εἶχαμε ἀνοίξει συζήτησι γιά τό τεῖχος τῆς Ἀθήνας, τοῦ 1810, δηλαδή τό τεῖχος πού βρῆκε ὁ διάσημος γάλλος λογοτέχνης Σατωβριάνδος ὅταν ἐπεσκέφθηκε τήν μικρή ἐκεῖνη τουριστική πόλιν πού λεγότανε Ἀθήνα...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ναι καί ἔλεγες ὅτι ὅπως γράφει ὁ ἀθηναιογράφος καί ἐρευνητής Δημήτριος Καμπούρογλου, αὐτό τό τεῖχος εἶχε ἑπτὰ πόρτες...
"Ἔως τώρα μοῦ ἀπαρίθμησες τέσσερις πόρτες, μένου δηλαδή ἄλλες τρεῖς.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θά τίς βροῦμε καί αὐτές. Μετά τήν πόρτα τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων ἢ τήν Μενιδιάτικη, πού βρισκότανε κοντά στήν θέσι ὅπου κτίσθηκε ἀργότερα τό Βαρβάκειο, ὑπῆρχε ἄλλη μιά πόρτα, πού λεγότανε : Τῆς Ἀγίας Τριάδος

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Αὐτή δέν εἶναι ἀνάγκη νά μοῦ πῆς ποῦ βρισκότανε γιαντί τό μαντεύω. Στήν σημερινή ἐκκλησία τῆς Ἀγίας Τριάδος, ἐκεῖ ὅπου ἀρχίζει ἡ Ἱερά Ὁδός πού πάει γιά τήν Ἐλευσίνα...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἀκριβῶς ἐκεῖ. Τό περίεργο εἶναι ὅτι καί στήν ἀρχαιότητα ἐκεῖ περίπου, στά μακρά τεῖχη τοῦ Περικλέους, ὑπῆρχε μιά διπλή εἴσοδος τό περίφημο Δίπυλον, μιά τοπωνυμία ἀπό τίς λίγες ἀρχαῖες πού ἔχουν σωθεῖ ὡς τήν ἐποχή μας.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ναι, θυμᾶμαι τά παλαιά τράμ πού εἶχανε διαδρομή : Δίπυλον, Μοναστηράκι - Ὀμόνοια.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καλά πού τό θυμάσαι. Βλέπεις λοιπόν ότι τό άρχαίο τοπωνύμιο Δίπυλον, όπως καί ο Κεραμειός, έχουν διασωθει έως τήν εποχή μας.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Φύγαμε όμως από τό θέμα πού μάς απασχολούσε, τίς πόρτες τής 'Αθήνας στά 1810. Έχουμε καί λέμε λοιπόν τετάρτη πόρτα τής 'Αγίας Τριάδος.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Η Μωραϊτική πόρτα ή ή Γύφτικη ή ή Πόρτα τής Στακτοθήκης.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Για στάσου γιατί τώρα μέ μέρδεφες μέ τόσες όνομασίες.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τί φταίω έγώ ; Αυτή ή πόρτα τής 'Αγίας Τριάδος είχε καί άλλα λαϊνά όνόματα. Λεγότανε πόρτα Μωραϊτική, γιατί όσοι έρχόντουσαν από τήν Πελοπόννησο μπαίνανε στήν 'Αθήνα. 'Εκει κοντά όπου σήμερα είναι τό Γιάζι, υπήρχαν γύφτικα τσαντήρια.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κι' έτσι λοιπόν ή πόρτα τής 'Αγίας Τριάδος λεγότανε Μωραϊτική ή Γύφτικη... Καί ή Στακτοθήκη πού είπες ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Α, ή Στακτοθήκη ; Ναι... ήτανε ένας μικρός λόφος από στάχτη.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Λόφος από στάχτη ; Δηλαδή ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μήν ξεχνάς Γιάγιο μου ότι ή 'Αττική καί στ' άρχαία χρόνια καί στά μεταγενέστερα, διακρινότανε πάντα για τους έλαιώνες της. Καί φυσικά οι έλαιώνες βγάζουνε έλιές... καί οι έλιές δίνουνε λάδι καί τό λάδι, δημιουργεί σαπούνι.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Ακόμη δέν καταλαβαίνω. 'Ο έλαιώνας, οι έλιές, τό λάδι, τό σαπούνι τί δουλειά έχουν μέ τήν Στακτοθήκη πού λές τόση ώρα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καημένε Γιάγιο, σ' έκεινο εκεί τό μέρος, γύρω από τήν 'Ιερά όδό καί τήν αρχή τ' ο σημερινού δρόμου πού πηγαίνει στό Πειραιά, υπήρχαν ένα σωρό μικροβιοτεχνίες, μικρο-έργοστάσια να πουμε πού κατασιευάζανε σαπούνι.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Σαπωνοποιεία δηλαδή ; Σαπουνάδικα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ακριβώς, σαπουνάδικα. Καί έστελνε ή 'Αττική σαπούνι καί στήν Πόλι καί στήν Σμύρνη καί στήν Αίγυπτο ακόμη.

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τώρα κατάλαβα. Τά σαπουνάδια χρησιμοποίησαν ξύλα για καύσιμη ύλη και από τά ξύλα έβγαινε στάχτη, τήν όποιάν πετούσανε κάπου έκει... Έτσι δέν είναι ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κάπως έτσι. Και μέ τόν καιρό, αυτή ή στάχτη έγεινε λόφος πού τόν λέγανε οί περίοιοι : Στακτοθήκη
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Και τώρα θυμάμαι και κάτι άλλο πού είπαμε ~~πρόκειται~~ πριν από καιρό. Όταν έφθασε ό "Όθων στην 'Αθήνα και ανέβηκε έφιππος από τόν Πειραιά μέ τήν ακολουθία του, οί δημογέροντες τής 'Αθήνας είχανε στήσει μία έξέδρα, παρά τήν Στακτοθήκη... Από τήν πολλή στάχτη πού είχε μαζευτεί έκει, μέ τήν βοήθεια και τής βροχής, είχε γίνει συμπαγής όγιος αυτός ό λόφος.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα. Διαιώς λοιπόν οί άθηναίοι είχανε αποκαλέσει αυτήν τήν πόρτα τής 'Αγίας Τριάδος : Πόρτα τής Στακτοθήκης.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Και τώρα φθάνομε στην έκτη πόρτα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα. Λεγότανε Πόρτα του Δράκου.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γιατί πόρτα του Δράκου ; Ύπήρχε κανένας δράκος πού τήν φύλαγε
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Όχι βέβαια. Δράκος λεγότανε τότε ό Πειραιεύς. Τό άρχαίο λιμάνι του Πειραιώς είχε καταστραφεί από αιώνες... Οί Βενετσιάνοι ^{ένωρίτερα} επί 'Ενετοκρατίας και οί Φράγιοι ~~αργότερα~~ επί Φραγκοκρατίας είχαν φτιάξει ένα μικρό, πρόχειρο λιμάνι για 'ίστιοφόρα πού τό λέγανε Πόρτο Λεόνε ή Πόρτο Φράκο.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μάλιστα, μάλιστα, μάλιστα. Τώρα θυμάμαι. Λεγότανε πόρτο Λεόνε ή πόρτο Δράκο, διότι οί Φράγιοι είχανε στήσει έκει ένα πέτρινο λεοντάρι. Συνεπώς αυτή ή πόρτα του Δράκου, θά ήτανε για όσους έφθάναν από τόν Πειραιά. Και ποϋ άκριβώς βρισκότανε αυτή ή έκτη πόρτα τής 'Αθήνας ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μεταξύ Θησείου και Πνύκας. Λεγότανε επίσης Πόρτα του Μαντραβίλη... για ποιόν λόγο, δέν ξέρω. Ίσως γιατί κάποιος άθηναίος Μαντραβίλης θά είχε κανένα σπίτι ή κτήματα έκει κοντά.

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί φθάνομε στήν έβδομη καί τελευταία πόρτα του τείχους τής 'Αθήνας. Πως λεγότανε αυτή καί ποῦ βρισκότανε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Λεγότανε : Πόρτα τῶν Τριῶν Πύργων. Καί βρισκότανε ἀκριβῶς στήν συνοικία Γαργαρέτα διότι ἀπ' ἐκεῖ ξεινοῦσαν ὅσοι θέλανε νά πᾶνε στό Παλαιό Φάληρο.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δηλαδή, κοντά στήν Λεωφόρο Συγγροῦ πού δέν ὑπῆρξε τότε. "Οπως καί σήμερα δηλαδή. Μά αυτή ἡ ὀνομασία : Πόρτα τῶν Τριῶν Πύργων ποῦ νά ὀφείλεται ἄραγε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιάνκο μου, Παλαιό Φάληρο δέν ὑπῆρχε τότε, οὔτε καί νέο Φάληρο ἄλλως τε. "Εμεῖ ὅπου βρίσκεται σήμερα τό πολυτελέστατο Παλαιό Φάληρο, δέν συναντοῦσε κανείς παρά πέντε ἕξι φαροιάλυβα καί τρεῖς παλαιούς, ἐρειπωμένους βενετσιάνικους πύργους. Καί ὅλη αὐτήν τήν τοποθεσία τήν λέγανε οἱ ἄθηναῖοι : Στούς τρεῖς πύργους. "Ομως αὐτήν τήν πόρτα, κατά τό σύστημα τῆς ἐποχῆς τήν λέγανε καί ἄρβανίτικη, γιατί ἐκεῖνο τό μέρος του τείχους, τό φυλάγανε τουρκαλβανοί στρατιῶτες.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ετσι λυθήκανε οἱ ἀπορίες γιά τίς ἑπτά πόρτες τῆς 'Αθήνας ἐπί Τουρκοκρατίας. Κι' ἀφοῦ ἀνοίξαμε καί τίς ἑπτά πόρτες καί βρεθήκαμε στήν 'Αθήνα, ἄς ξεκουραστοῦμε μέ κανένα παλαιό τραγοῦδι Συμφωνεῖς ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπορῶ νά διαφωνήσω ; 'Η Κλειώ ἄς διαλέξη μόνη της ἕνα τραοῦδι.
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Πρωῖ βράδυ σ' ἐνθυμοῦμαι...
- Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί τώρα Γιάνκο μου πρόσεξε...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τί νά προσέξω ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θά μπήξω μιᾶ κραυγή.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί θά τρομάξω ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν θά τρομάξης μέ τήν κραυγή, μά σοῦ λέω πρόσεξε γιατί μπορεῖ νά σοῦ 'ρθῆ καμμιά πέτρα στό κεφάλι.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κατάλαβα. Θά πᾶμε σέ κανένα πεπρωπόλεμο τῆς παληᾶς 'Αθήνας.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δεν πρόκειται νά πάμε σέ πετροπόλεμο, αλλά νά συναντήσωμε έναν τύπο. Τόν Φραγκούλη... Έχομε μιλήσει ποτέ γιά τόν Φραγκούλη ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δέν θυμάμαι, μάλλον όχι νομίζω.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Λοιπόν ό Φραγκούλης ήτανε ένας δυστυχημένος τρελλός. 'Ιδιόρρυθμος τρελλός όμως. "Ήσυχο άνθρωπάκι, σχεδόν καλοντυμένο, μέ τό μαύρο του κοστούμι, τό κολλάρο του, τήν γραβάτα του τό στρογγυλό του σιληρό καπέλλο, πού καθότανε σ' ένα μικρό καφενεϊο συνηθως τής πλατείας Βικτωρίας καί έπινε τόν καφέ του...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί ποιό ήτανε ή τρέλλα του ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κρυμένη. "Αμα κανέναν τοϋ φώναζε : Πάρε πόδι Φραγκούλη γινότανε άλλος άνθρωπος... Γούρλωνε τά μάτια του, τέντωνε τήν προσοχή του νά αντιληφθή από ποϋ έρχότανε ή κραυγή καί άμα τήν ένετόπιζε, άρπαζε πέτρες από τόν δρόμο καί πετροβολούσε σ' εκείνη τήν κατεύθυνσι.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μέ άλλα λόγια γινότανε καί επικίνδυνος αυτός ό ήσυχος τρελλός

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μόνο μ'αυτήν τήν φράσι : Πάρε πόδι Φραγκούλη...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γούρλωνε τά μάτια του, κοίταζε γύρω του νά έντοπίση τήν φωνή καί στήν επανάληψί της...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πάρε πόδι Φραγκούλη...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γιάπ... γιούπ... άρχιζε τό πετροβόλημα... κι' όποιον πάρη ή μπάλλα... θά σπάζανε τζάμια φυσικά...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πολλά τζάμια από τά γύρω σπίτια, μά τί μπορούσαν νά κάνουν οί γείτονες ; Καταφεύγανε στήν 'Αστυνομία. "Ενας χωροφύλακας έπιανε τόν δράστη. Γιατί έρριξες πέτρες ; Κι' εκείνος άπαντούσε στερεότυπα : Γιατί νά μέ πειράζουνε ; "Ελεγε τότε ό χωροφύλακας : Δέν σοϋ εϊπανε καί τίποτε σπουδαίο... Πάρε πόδι Φραγκούλη... Γιατί θυμώνεις ; 'Αμέσως όμως ό Φραγκούς άγρίευε...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μόλις άκουγε τήν φράσι πού τόν ένωχλούσε.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ
 ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Ακριβώς. Καί ὁ χωροφύλακας ἀναγκασότανε νά μὴν τὴν ξαναπῆ αὐτὴν τὴν φράσι. Τὸν ἄφηναν ἐλεύθερο τὸν δυστυχισμένο Φραγκούλη. Ξαναπήγαινε στό καφενεῖο.. καθότανε ἡσυχος καί ἤρεμος..

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί ξαφνικά ξανακουγότανε πάλι ἡ τρομακτικὴ κραυγή.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὁμολογῶ σήμερα ὅτι ἤμουν κι' ἐγὼ ἓνα ἀπὸ τὰ παιδιὰ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τοῦ 1910, πού πειράζανε τὸν Φραγκούλη. "Ἦτανε σάν τὸν ταῦρο, πού ἐνῶ εἶναι ἡσυχος καί ἀμέριμνος βλέπει ἓνα κόκκινο πανί καί ἀγριεύει. "Ἔτσι κι' ὁ Φραγκούλης. Γινότανε θηρίο ἀνήμερο ὅταν ἄκουγε αὐτὴν τὴν φράσι.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί κανεῖς δέν ἔμαθε ποτέ γιατί τὸν πείραζε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Λέγανε ὅτι εἶχε ἐρωτευθεῖ μιὰ πλούσια κόρη, μὰ ὁ πατέρας της εἶχε ἀρνηθεῖ νά τοῦ τὴν δώσει. Εἶχανε φθάσει μάλιστα σέ λογομαχία μὲ τὸν μέλλοντα πεθερό. Μὰ γιατί δέν θέλετε νά μου δώσετε τὴν κόρη σας ; Δέν στήν δίνω Φραγκούλη καί παράτα με... Μὰ κύριε Τάδε... Παράτα με Φραγκούλη σοῦ εἶπα, πάρε πόδι Φραγκούλη... Καί ὁ Φραγκούλης, πολὺ ἐρωτευμένος, ἔπεσε σέ βαθειὰ μελαγχολία...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ὅταν ὁμως ἄκουγε αὐτὴν τὴν φράσι τοῦ πεθεροῦ : Πάρε πόδι Φραγκούλη, ἀναβε, φούντωνε καί ἔσπαζε κεφάλια καί τζάμια... Τί ν' ἀπέγινε ἄραγε αὐτός ὁ τύπος ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ποιὸς ξέρει ; Ὅλοι αὐτοὶ οἱ μισότρελλοι, ἀνόνται μιὰ μέρα ξαφνικά, ἄλλως τε εἶναι γνωστόν ὅτι μόνο σέ μιὰ μικρὴ πόλι μὲ λίγο πληθυσμό καί χωρὶς κίνησι, εὐδοκιμεῖ αὐτό τό λουλούδι. Στὴν πολυκοσμία καί στὴν μεγάλη κίνησι, χάνεται.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ἔτσι εἶναι. Κάποτε μοῦ εἶχες μιλήσει γιὰ ἓναν ἄλλον τύπο, κάπως παρεμφερῆ μ' αὐτὸν τὸν Φραγκούλη. Κι' αὐτός εἶχε τρελλαθεῖ ἀπὸ ἔρωτα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ξέρω γιὰ ποιὸν λές. Μὰ αὐτός εἶχε προλάβει καί εἶχε παντρευτεῖ τὴν κόρη πού εἶχε ζητήσει σέ γάμο. Ὅμως οἱ δικοὶ της καταφέρανε νά ἀκυρώσουν τὸν γάμο του...

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ναι, ναι, ναι... Αύτός γινότανε θηρίο όταν του φωνάζανε :
"Ακυρος
~~ο γάμος σου...~~
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ακυρος ο γάμος σου... Αυτόν δέν τόν πρόλαβα έγώ. 'Αναφέρεται όμως σέ μιά μονόπρακτη κωμωδία του Λάσκαρη. Μόλις του φωνάζανε : "Ακυρος ο γάμος σου.. φούτωνα καί άπειλοϋσε τούς πάντας καί τά πάντα. Φυσικά οί 'Αθηναίοι, βρίσκανε διασκεδαστικό νά πειράζουνε έναν δυστυχισμένο τρελλό.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κι' αυτός δέν είχε άλλον τρόπο ν' αντιδράση από τίς πέτρες του δρόμου. Φαίνεται ότι οί πέτρες άφθονοϋσαν στους άθηναϊκούς δρόμους εκείνη τήν εποχή.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί βέβαια άφθονοϋσαν άφοϋ δέν υπήρχε δρόμος μέ άσφαλο μά ήτανε όλοι χωματόδρομοι.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί οί πέτρες βγαίνουνε στον χωματόδρομο όπως τ' άγριολούλουδα στον κάμπο... Κάτι τέτοιο θα 'λεγε ένας μοντέρνος ποιητής.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπράβο Γιάγιο... Οί πέτρες, γενικά ήτανε τό κυριώτερο όπλο που μποροϋσε κανείς νά χρησιμοποιήση. Θυμήσου καί μιά άλλη τρελλή τής 'Αθήνας που από φόβο μήν τύχη καί δέν βρή πέτρα πρόχειρη, είχε μιά πάνινη τσάντα μαζί της μέ πέτρες.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ναι. 'Η γνωστή μαντάμ Πρρρ... "Ετσι δέν τήν λέγανε ; Μαντάμ Πρρρ...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί μόλις τής τό φωνάζανε αυτό, γινότανε έξαλλη καί δός' του πετροβολοϋσε όπου μποροϋσε.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μά γιατί νά πειραζότανε άραγε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καημένε Γιάγιο. Ρωτάς για ποιόν λόγο πειράζεται ένας τρελλός Μιά φράσις τόν πειράζει καί ανάβει ο δυστυχής.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Όμως μ' όλους αυτούς τούς ψυχοπαθείς, ο ρομαντισμός βασίλευε στην 'Αθήνα καί τά βραδυα, ιδίως όταν υπήρχε φεγγάρι, ή καντάδα κυριαρχοϋσε στους άθηναϊκούς δρόμους...

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδοία πιάνου) Ευπνώ καί μου 'παν έφυγε

ή κόρη π'άγαποϋσα

καί κατεβαίνω στόν γιαλό,
 τήν θάλασσα παρακαλώ,
 τήν πικροκυματούσα...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Η 'Αθήνα, ἦτανε πάντα γεμάτη τύπους, σέ χρόνια παλαιότερα. Θυμᾶμαι καί τώρα τελευταῖα, λίγο πρίν ἀπό τόν πολέμο, ἕνα ἥσυχο τρελλό, τόν Μολυβάνια.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πῶς τόν εἶπες ; Μολυβάνια ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἔτσι τόν ξέρανε ὅλοι : Μολυβάνια, γιατί γύριζε στά κεντριὰ καφενεῖτα κρατῶντας μερικά μολύβια στό χέρι του. Πλησίαζε ἕνα τραπέζι καί ἄφηνε ἕνα ἢ δύο μολύβια ἀμίλητος. 'Αφοῦ μοίραζε ὅλα του τά μολύβια...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ναί, ναί... τόν θυμᾶμαι κι' ἐγώ αὐτόν. 'Αφοῦ μοίραζε ὅλα του τα μολύβια, ἔπαιρνε πάλι βόλτα τά τραπέζια ὅπου εἶχε ἀφήσει μολύβι καί ἂν μὲν εὔρισκε κανένα φράγιο ἢ δίφραγιο, τό τσιμπούσε ἀμίλητος, ἀφήνοντας τό μολύβι... αν δέν εὔρισκε, ἔπαιρνε πάλι τό μολύβι του χωρίς διαμαρτυρία.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἦτανε ὁ πιό μυστηριώδης τύπος πού εἶχε περασει ἀπό τήν 'Αθήνα. Πολλοί εἶχανε προσπαθήσει νά τόν κάνουν νά μιλήσει, μά αὐτός ἔμενε πάντα ἀμίλητος καί ἀνεξιχνίαστος. Κάποτε ἔγινε γνωστόν ὅτι εἶχε ἔρθει ἀπό τήν Αἴγυπτο ὅπου ἦτανε πλούσιος ἔμπορος καί εἶχε χάσει ὅλη του τήν περιουσία στά βαμβάκια. Ἦρθε στήν 'Αθήνα ὅπου ἀντί νά ζητιανεύη, εἶχε βρεῖ αὐτόν τόν τρόπο γιά νά βγάξῃ μερικά φράγια καί νά ζῆ.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Βλέπεις ὅτι καί στήν ἀπογοήτευσί του καί στήν τρέλλα του ἀνόμη, τόν κυριαρχοῦσε τό ἐμπορικό του δαιμόνιο καί ζητοῦσε νά πλασάρῃ μολύβια. "Ἄλλον τύπο ἔχομε στά παλαιότερα χρόνια ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Από τύπους καί μισότρελλους στήν 'Αθήνα, ἄλλο τίποτε. Τόν θυμᾶσαι τόν γερμανό τόν Σίσμαν ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Ἐνεῖνον τόν ὀγκώδη, τόν ψηλό μέ τό παιδικό πρόσωπο ;

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό παιδικό πρόσωπο, πάντοτε άξύριστο και τά χιλιομπαλωμένα παπούτσια...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ναί, ναί... ένείνα τά παπούτσια του ήτανε άνειδιήγητα. Θυμάμαι ότι είχανε τριάντα σαράντα κομματάκια μπαλλώματα από δέρμα, τό ένα επάνω στό άλλο. Πουχούσε ένα γερμανικό φάρμακο για τούς κάλους
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πού τό διαλαλούσε μέ χαμηλή εύγενική φωνή, μέ σπασμένα ελληνικά : Φάρμακος για τίς κάλους... Δέν πήγαινε στά καφενεύα, σέ όλα δηλαδή τά καφενεύα της 'Αθήνας, μά προτιμούσε τό καφενεύο του Ζαχαράτου στην πλατεία Συντάγματος και τό ζυθοπωλετό του 'Ορφανίδη, γωνία Πανεπιστημίου και Βουκουρεστίου, όπου συχνάζανε κυρίως άξιωματικοί.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Αυτόν τόν θυμάμαι πολύ καλά. Είχε κάτι μικρά μάτια, δυσανάλογα μέ τό παχύ του πρόσωπο, γαλανά και γελαστά, πάντοτε γελαστά και παμπόνηρα. 'Από την προτίμησί του στά κέντρα όπου συχνάζανε άξιωματικοί, πριν από τόν πόλεμο του 40, είχε δημιουργηθεί ή έντύπωση πώς μπορούσε νά 'ναι γερμανός κατάσκοπος.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ναί. 'Η άστυνομία τόν είχε παρακολουθήσει πολλές φορές μέ τρόπο. "Εβλεπε ότι δέν πουλούσε πολλά απ'αυτά τά κουτάκια μέ τά φέρμακος για τίς κάλους... Πώς ζούσε ό Σίσμαν ; "Εφτασαν νά κάνουν και έρευνα στό άθλιο δωμάτιό του, όταν έλειπε μά δέν βρήκανε τίποτε άλλο παρά τέτοια κουτάκια μέ φάρμακο.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Εαφνικά, ένα χρόνο πριν από τόν πόλεμο του 40, ό Σίσμαν χάθηκε από την 'Αθήνα...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Και βρέθηκε στην Θεσσαλονίκη, όπου εξακολουθούσε νά πουλάη φάρμακος για τίς κάλους, πάλι σέ κέντρα όπου συχνάζανε άξιωματικοί... Πολλές φορές τόν προσκαλούσανε νά πιη μιά μπύρα κι'ένεινος δεχότανε εύχαρίστως. Καθότανε και μιλούσε μ'έναν ένω ή άλλη συντροφιά των άξιωματικών μιλούσε...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δέν ξέρω ἂν ἦτανε πραγματικά κατάσκοπος, ὅπως λές, μὰ ἂν ἦτανε, πιστεύω πὺς θά ἦτανε πολὺ ἔξυπνος ἀφοῦ κατῴρθωνε νὰ καμουφλάρεται τόσο καλά.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' ὅταν ἐξερράγη ὁ πόλεμος, ὁ Σίσμαν μέ τό φάρμακο γιά τούς κάλους ἐξαφανίσθηκε ἀπότομα. Λές καί εἶχε ἀνοίξει ἡ γῆ καί τόν εἶχε καταπιεῖ...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ὅπως καί ἄλλος ἓνας τύπος τῆς Ἀθήνας, τῆς προπολεμικῆς Ἀθήνας, πού ὅταν ἐξερράγη ὁ πόλεμος τοῦ 40, χάθηκε ἀπότομα

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ξέρω γιά ποιόν λές : Τόν Μιχάλη τόν ἀρχαῖο...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μάλιστα, μὰ πρίν μιλήσωμε γιά τόν Μιχάλη τόν ἀρχαῖο, ἄς θυμηθοῦμε κανένα τραγοῦδι, ἓνα εὐθυμο τραγοῦδι, ὅπως τό Τρελλοκόριτσο.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Τό Τ ρ ε λ λ ο κ ό ρ ι τ σ ο

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί τώρα ἡ σειρά τοῦ Μιχάλη...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ὅλοι τόν ξέρανε Μιχάλη ἀρχαῖο, γιατί φοροῦσε πάντα μιά κοντή χλαμύδα, σανδάλια στά πόδια του τά γυμνά καί τά μπράτσα του ἐπίσης γυμνά.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ἐγύριζε τά βράδρια στά ζυθοπωλεῖα καί πουλοῦσε μύδια καί θαλασσινά διάφορα. Πάντα θαλασσινά, τίποτε ἄλλο. Ἦτανε δέ καί ὀμιλητικώτατος καί πνευματώδης.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μιχάλη, τόν ρωτοῦσαν, εἶναι φρέσκα τά θαλασσινά σου ; "αί ὁ Μιχάλης ἀπαντοῦσε : Δέν φαντάζομαι νὰ νομίζετε ὅτι τά ἔχω ἀπό τήν ἐποχή τοῦ Περιιλή καί τῆς Ἀσπασίας... Γελοῦσαν μέ τίς ἀπαντήσεις τοῦ Μιχάλη, πού κι' αὐτός στήν Ἠβη καί τό Βασιλικό, τα δύο μεγάλα ζυθοπωλεῖα τῆς Ὁμονοίας ὅπου κυρίως ἐσύχναζε, προτιμοῦσε τίς συντροφιές τῶν αξιωματικῶν...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δέν εἶχε γίνει ὑποπτος ποτέ ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλλον ὄχι... κι' ἂν εἶχε τολμήσει κανείς νὰ διατυπύσῃ καμμιά ὑποψία, τόν κατακεραυνῶνανε οἱ ἄλλοι : Ὁ Μιχάλης ; Χρυσό παιδί...

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Όπως δήποτε όμως κι' αυτός, ο Μιχάλης ο άρχατος, χά ηκε και έξαφανίσθηκε με την κήρυξι του πολέμου της 'Ιταλίας στά σαράντα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Του Μιχάλη ή έξαφάνισις δέν νομίζω ότι δημιουργεί προβλήματα και ύποφίεις. Νέος ήτανε ο Μιχάλης, μπορεί νά πήγε στρατιώτης και νά σκοτώθηκε σε καμμιά μάχη. Όμως για τον γερμανό τον Σίσμαν, εγώ τό θεωρώ βέβαιο έστω κι' αν δέν μάθαμε ποτέ ότι τον άνεκάλυφαν.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πάντως, όλοι αυτοί και ο Μιχάλης και ο Σίσμαν και ο Μολυβάκας ήτανε τύποι γραφικοί, πού δίνανε ένα τόνο στην ζωή της προπολεμικής 'Αθήνας, όπως και ο 'Ηλίας ο ποιητής.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Που τον θυμήθηκες τον 'Ηλία ; 'Ο κακομοίρης υπέφερε από την νόσο του Πάρκινσον και τά δυό του χέρια τρέμανε...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γι' αυτόντόν είχανε βγάλει : 'Ο 'Ηλίας ο τρεμούλας. Πουλούσε μία έφημερίδα πού την έγραφε, την τύπωνε μόνος του. 'Η έφημερίς της 'Επιμελείας - πού την γράφει ο 'Ηλίας...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Και ήτανε συντεταγμένη όλη σε στίχους, όπως και ή έφημερίδα του Θεοδοσίου του ποιητού του κάρρου. Θυμάμαι τον υπότιτλο της έφημερίδας του 'Ηλία. Τά στόματα ας μείνουν κεχηνότα - Μπροστά στά παρακάτω γεγονότα - διότι είναι όλα αληθινά - όπως και ο 'Ηλίας πού πεινά.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Ο καημένος ο 'Ηλίας. Γύριζε κατά τά μεσάνυκτα στην ~~αθήνα~~ πλατεία 'Ομονοίας πού ήτανε τότε γεμάτη καφενεία και φώναζε : 'Η έφημερίς της 'Επιμελείας - πού την γράφει ο 'Ηλίας...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν νομίζεις ότι αρκετά είπαμε και άπόφε Γιάγιο ; "Ας βάλωμε φρένο με την γλυκειά φωνή της καλής μας Κλειώς...
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Γλυκά λογάνια έχω νά σου πω
γιατί Λουλούνα μου σε αγαπώ
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.